

Ministru kabineta noteikumi Nr. 344

Rīgā 2019. gada 16. jūlijā (prot. Nr. 33 33. §)

Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri

*Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un
sociālās palīdzības likuma
13. panta pirmās daļas 7. punktu*

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā persona, kura atzīta par cilvēku tirdzniecības upuri (turpmāk – persona), saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu par valsts budžeta līdzekļiem (turpmāk – pakalpojums), un kritērijus personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri.

2. Pakalpojuma sniegšanu koordinē Sociālās integrācijas valsts aģentūra (turpmāk – aģentūra). Aģentūra:

2.1. pieņem lēmumu par pakalpojuma sniegšanu vai atteikumu sniegt pakalpojumu, ja nav ievērotas šajos noteikumos minētās prasības;

2.2. veido sniegto pakalpojumu datubāzi, kurā, lai nodrošinātu pakalpojuma saņēmēju un valsts finansējuma uzskaiti, iekļauj šādus datus par pakalpojuma saņēmēju:

2.2.1. vārds, uzvārds;

2.2.2. personas kods vai dzimšanas dati;

2.2.3. deklarētā dzīvesvieta vai korespondences adrese.

3. Pakalpojumu sniedz pakalpojuma sniedzēji, kas reģistrēti sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un atbilst normatīvajos aktos par sociālo pakalpojumu sniedzējiem noteiktajām prasībām (turpmāk – pakalpojuma sniedzējs).

4. Pakalpojuma saņemšanas ilgums personai ir līdz 180 dienām. Papildus persona var saņemt piecas pakalpojuma sniedzēja konsultācijas (vienas konsultācijas ilgums – viena stunda) divu gadu laikā pēc pakalpojuma beigām, ja persona nesaņem šo noteikumu 5. punktā minēto atbalstu kriminālprocesa laikā.

5. Ja persona kriminālprocesā par cilvēku tirdzniecību ar procesa virzītāja lēmumu ir atzīta par cietušo (turpmāk – cietušais) vai, ja attiecīgā persona nevēlas, lai to atzīst par cietušo, tai piešķirts liecinieka statuss (turpmāk – liecinieks) un to apliecina tiesībsardzības institūcijas izsniegta izziņa (turpmāk – tiesībsardzības institūcijas izziņa), attiecīgajai personai pēc pakalpojuma beigām ir tiesības papildus saņemt atbalstu saistībā ar uzsākto kriminālprocesu – psihosociālu palīdzību (tai skaitā individuālas jurista, sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas), tulka pakalpojumu (ciktāl tas netiek nodrošināts konkrētā kriminālprocesa ietvaros), palīdzību juridisko dokumentu

noformēšanā un, ja nepieciešams, pārstāvību tiesā (turpmāk – atbalsts), nepārsniedzot 150 stundu gadā. Atbalstu persona saņem pakalpojuma ietvaros. Ja persona saņem valsts nodrošināto juridisko palīdzību saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanas gadījumus un kārtību, attiecīgajai personai kā atbalstu saskaņā ar šiem noteikumiem ir tiesības saņemt sociālā darbinieka un psihologa konsultācijas, kā arī, ja nepieciešams, tulka pakalpojumu šajās konsultācijās.

6. Persona var saņemt pakalpojumu, pamatojoties uz šādiem dokumentiem vai informāciju:

6.1. personas vai tās likumiskā pārstāvja iesniegumu pakalpojuma sniedzējam ar lūgumu piešķirt pakalpojumu;

6.2. tiesībsardzības institūcijas izziņu vai pakalpojuma sniedzēja izveidotas speciālistu komisijas (turpmāk – komisija) personas novērtēšanas protokolu (1. pielikums), kurā noteikta personas atbilstība cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem, vai latviešu valodā tulkotu ārvalsts tiesībsardzības institūcijas izziņu par kriminālprocesa uzsākšanu, vai personas rīcībā esošu citu informāciju, kas var būt par pamatu tam, lai komisija pieņemtu lēmumu, ka persona atbilst cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem.

7. Persona var saņemt atbalstu, pamatojoties uz šādiem dokumentiem:

7.1. personas vai tās likumiskā pārstāvja iesniegumu pakalpojuma sniedzējam ar lūgumu piešķirt atbalstu;

7.2. tiesībsardzības institūcijas izziņu.

8. Pakalpojuma sniedzējs, ņemot vērā attiecīgās personas situāciju, veic šādas darbības:

8.1. intervē personu un pieņem personas vai tās likumiskā pārstāvja iesniegumu;

8.2. ja personai ir izsniegta šo noteikumu 6.2. apakšpunktā minētā tiesībsardzības institūcijas izziņa, triju darbdienu laikā nosūta aģentūrai attiecīgos dokumentus un šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minēto iesniegumu;

8.3. ja personai nav izsniegta šo noteikumu 6.2. apakšpunktā minētā tiesībsardzības institūcijas izziņa, nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā novērtē personas atbilstību cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem saskaņā ar šo noteikumu 10. punktu un 2. pielikumu un sastāda personas novērtēšanas protokolu;

8.4. ja persona atbilst cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem, triju darbdienu laikā pēc personas novērtēšanas nosūta aģentūrai personas novērtēšanas protokolu, vērtējuma pamatojumu un šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minēto iesniegumu;

8.5. ja persona neatbilst cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem, 10 darbdienu laikā pēc personas novērtēšanas nosūta aģentūrai personas novērtēšanas protokolu, vērtējuma pamatojumu un šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minēto iesniegumu.

9. Lai novērtētu personas atbilstību cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem, pakalpojuma sniedzējs izveido speciālistu komisiju. Komisijā iekļauj vismaz pa vienam pārstāvim no šo noteikumu 3. punktā minētajiem pakalpojuma sniedzējiem, nodrošinot, ka komisijas sastāvā ir vismaz viens sociālais darbinieks, psihologs un jurists, kā arī, ja nepieciešams, pieaicina citus speciālistus.

10. Komisija atzīst personu par cilvēku tirdzniecības upuri, ja pilngadīga persona atbilst vismaz vienam no katrā šo noteikumu 11.1., 11.2. un 11.3. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, bet nepilngadīga persona – vismaz vienam no šo noteikumu 11.1. un 11.3. apakšpunktā minētajiem kritērijiem.

11. Persona atbilst cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem, ja tā:

11.1. tika savervēta, pārvesta, nodota vai saņemta, slēpta, nolaupīta vai pārdota, nedrīkstēja brīvi izvēlēties savu dzīves vietu;

11.2. bijusi atkarīga no cilvēku tirgotājiem ģimenes, radniecības, darba, parādsaistību dēļ, pret personu tika izmantota vardarbība, draudi, izmantots personas ievainojamības vai bezpalīdzības stāvoklis, persona tika maldināta, tika turēta ieslodzījumā un izolēta no ārpasaules un saskarsmes ar citiem cilvēkiem vai tika pastāvīgi

kontrolēta, vai ārpus darba vietas varēja uzturēties tikai darba devēja pavadībā;

11.3. bija iesaistīta prostitūcijā vai cita veida seksuālā izmantošanā, bija nodarbināta pret pašas gribu, pēc brīvas gribas nevarēja pamest vai mainīt nodarbošanos, persona turēta verdzībā, kalpībā vai citās tām līdzīgās nebrīves formās, personai nelikumīgi izņemti audi vai orgāni.

12. Komisija pēc personas novērtēšanas atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam sastāda protokolu. Protokolā atzīmē personas atbilstību cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem un pamato, vai persona tiek vai netiek atzīta par cilvēku tirdzniecības upuri.

13. Aģentūra nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc šo noteikumu 6. vai 7. punktā minēto dokumentu saņemšanas:

13.1. pamatojoties uz šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minēto personas iesniegumu un tiesībsardzības institūcijas izziņu, pieņem lēmumu par pakalpojuma piešķiršanu personai vai personas uzņemšanu pakalpojuma saņēmēju rindā;

13.2. pamatojoties uz pakalpojuma sniedzēja iesniegtajiem dokumentiem – personas iesniegumu un personas novērtēšanas protokolu –, pieņem lēmumu par pakalpojuma piešķiršanu personai, personas uzņemšanu pakalpojuma saņēmēju rindā vai atteikumu piešķirt personai pakalpojumu;

13.3. pamatojoties uz šo noteikumu 7. punktā minēto personas iesniegumu un tiesībsardzības institūcijas izziņu, pieņem lēmumu par atbalsta piešķiršanu personai, personas uzņemšanu atbalsta saņēmēju rindā vai atteikumu piešķirt personai atbalstu.

14. Ja pakalpojuma sniedzējs pakalpojuma sniegšanas laikā ir saņēmis informāciju, ka persona atzīta par cietušo vai liecinieku kriminālprocesā par cilvēku tirdzniecību un tai vajadzīgs atbalsts, pakalpojuma sniedzējs pēc pakalpojuma beigām šo noteikumu 7. punktā minētos dokumentus nosūta aģentūrai.

15. Pakalpojuma sniegšanu atsaka, ja persona neatbilst cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem.

16. Pēc pakalpojuma sniedzēja iniciatīvas pakalpojuma sniegšanu var apturēt uz laiku līdz sešiem mēnešiem, informējot par to aģentūru, šādos gadījumos:

16.1. persona atgriežas sava ekspluatētāja ietekmē;

16.2. personai nepieciešama ilgstoša ārstēšanās, kas nav apvienojama ar pakalpojuma saņemšanu.

17. Pakalpojuma vai atbalsta sniegšanu izbeidz šādos gadījumos:

17.1. persona pakalpojumu un atbalstu saņēmusi, pamatojoties uz nepatiesi sniegtām ziņām;

17.2. persona vai tās likumiskais pārstāvis iesniedz iesniegumu par pakalpojuma vai atbalsta sniegšanas izbeigšanu;

17.3. persona neievēro vai pārkāpj šo noteikumu 18.1. apakšpunktā minētās prasības;

17.4. personai noteiktais pakalpojuma sniegšanas apmērs ir beidzies;

17.5. pakalpojuma sniedzējs ir informējis aģentūru, ka personai pakalpojums ir sniegts nepieciešamajā apmērā;

17.6. izbeigts kriminālprocess, kurā persona atzīta par cietušo vai liecinieku, ja persona saņem atbalstu;

17.7. izmeklēšanas iestāde vai procesa virzītājs pieņēmis lēmumu par atteikumu piešķirt nogaidīšanas periodu;

17.8. pārtraukts vai beidzies personai piešķirtais nogaidīšanas periods, un procesa virzītājs nav pieprasījis Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei izsniegt personai termiņuzturēšanās atļauju.

18. Personai ir pienākums:

18.1. līdzdarboties pakalpojuma sniedzēja izstrādātā individuālā sociālās rehabilitācijas plāna īstenošanā, kā arī ievērot pakalpojuma sniedzēja noteikto kārtību;

18.2. atlīdzināt nepamatoti izlietos līdzekļus šo noteikumu 17.1. apakšpunktā minētajā gadījumā;

18.3. atlīdzināt izdevumus par personas nokļūšanas organizēšanu no ārvalstīm līdz pakalpojuma sniegšanas vietai, ja persona pēc nokļūšanas Latvijā atsakās no piešķirtā pakalpojuma.

19. Personai vai tās likumiskajam pārstāvim ir tiesības iesniegt pakalpojuma sniedzējam un aģentūrai iebildumus par saņemtā pakalpojuma kvalitāti un priekšlikumus pakalpojuma uzlabošanai.

20. Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā aģentūras amatpersonas lēmumu par atteikumu sniegt pakalpojumu persona var apstrīdēt, iesniedzot aģentūras direktoram attiecīgu iesniegumu, bet direktora izdoto administratīvo aktu, kā arī lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu var pārsūdzēt tiesā.

21. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2006. gada 31. oktobra noteikumus Nr. 889 "Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri" (Latvijas Vēstnesis, 2006, 176. nr.; 2009, 166. nr.; 2011, 205. nr.; 2012, 197. nr.).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Direktīvas 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI.

Ministru prezidents *A. K. Kariņš*

Labklājības ministre *R. Petraviča*

1. pielikums
Ministru kabineta
2019. gada 16. jūlija
noteikumiem Nr. 344

Personas novērtēšanas protokols

Personas vārds, uzvārds _____

1.	Darbības	Jā	Nē
	savervēšana		
	pārvadāšana		
	nodošana vai saņemšana		
	slēpšana		
	izmitināšana		
Apraksts			

2.	Līdzekļi	Jā	Nē
	vardarbība		
	draudi		

	atkarība no vainīgā		
	viltus/maldināšana		
	kontrole		
	izmantots personas bezpalīdzības stāvoklis		
	izmantots personas ievainojamības stāvoklis		
	materiālu vai citu labumu solīšana, lai panāktu personas piekrišanu ekspluatācijai		
Apraksts			

3.	Ekspluatācija vai nolūks ekspluatēt	Jā	Nē
	iesaistīšana prostitūcijā vai cita veida seksuālā izmantošanā		
	piespiešana veikt darbu, sniegt pakalpojumus vai izdarīt noziedzīgus nodarījumus		
	turēšana verdzībā, kalpībā vai citās tām līdzīgās nebrīves formās		
	personas audu vai orgānu nelikumīga izņemšana		
	cits (norādīt):		
Apraksts:			

4.	Papildu pazīmes/cita svarīga informācija	Jā	Nē
	personas fiziskais vai psiholoģiskais stāvoklis izvērtēšanas laikā norāda uz piedzīvoto vardarbību un ekspluatāciju		
	sekas fiziskajai veselībai		
	sekas garīgajai veselībai		
	citas pazīmes		
Apraksts			

Novērtējums –
Komisija atzīst/neatzīst (vajadzīgo pasvītrot) personu par cilvēku tirdzniecības upuri.

Speciālistu komisija

_____ (amats, paraksts, paraksta atšifrējums)

_____ (amats, paraksts, paraksta atšifrējums)

_____ (amats, paraksts, paraksta atšifrējums)

Datums, laiks _____

Labklājības ministre *R. Petraviča*

2. pielikums
Ministru kabineta
2019. gada 16. jūlija
noteikumiem Nr. 344

Cilvēku tirdzniecības upura identificēšanas kritēriji

1. Komisija noskaidro, vai pret personu tika izdarīta kāda no turpmāk minētajām darbībām:

1.1. savervēšana: a) personas iesaistīšana cilvēku tirdzniecībā, veicot savstarpējas sarunas, izmantojot trešās personas, ievietojot darba piedāvājumus, sludinājumus plašsaziņas līdzekļos, sociālajos tīklos;

1.2. pārvadāšana:

- 1.2.1. ceļojuma sagatavošanu un dokumentu noformēšanu organizēja citas personas;
- 1.2.2. personu ceļojuma laikā pavadīja trešā persona vai ar personu ceļojuma laikā tika uzturēts pastāvīgs kontakts;
- 1.3. nodošana vai saņemšana:
 - 1.3.1. personai ir informācija, ka par personas nodošanu tika maksāts piegādātājam vai organizētājam;
 - 1.3.2. persona tika nodota trešajām personām vai nodota citu personu kontrolē;
- 1.4. slēpšana:
 - 1.4.1. persona tika turēta ieslodzījumā un izolēta no ārpasaules;
 - 1.4.2. personai tika liegtas saskarsmes iespējas ar citiem cilvēkiem;
 - 1.4.3. personu nevarēja apmeklēt radnieki un draugi;
 - 1.4.4. tika radīti tādi apstākļi, lai citi nevarētu personu atrast;
- 1.5. izmitināšana:
 - 1.5.1. personai bija jādzīvo vienā dzīves vietā ar trešajām personām;
 - 1.5.2. personai bija liegta iespēja brīvi izvēlēties savu dzīves vietu;
 - 1.5.3. personai piespiedu kārtā bija jādzīvo konkrētā telpā ar pretēja dzimuma personu;
 - 1.5.4. personai bija jādzīvo darba vietā;
 - 1.5.5. personai piespiedu kārtā bija jādzīvo antisanitāros apstākļos.

2. Komisija noskaidro, vai pret personu tika lietots kāds no turpmāk minētajiem līdzekļiem:

- 2.1. vardarbība:
 - 2.1.1. persona tika nolaupīta;
 - 2.1.2. persona cieta no fiziskas, seksuālas vai emocionālas vardarbības;
 - 2.1.3. personai tika liegta cilvēka pamatvajadzību apmierināšana (persona tika turēta bez ūdens, pārtikas, miega, medicīniskās aprūpes vai iespējām apmierināt citas pamatvajadzības);
 - 2.1.4. persona tika piespiesta lietot narkotikas, alkoholu vai citas apreibinošas vielas;
- 2.2. draudi:
 - 2.2.1. psihiska ietekmēšana, lai panāktu personas pakļaušanos;
 - 2.2.2. tieši draudi – draudi izrēķināties ar personu vai viņas tuviniekiem, ziņot represīvajām institūcijām, atņemt bērnu u. c., ja persona mēģinās bēgt vai meklēt palīdzību;
 - 2.2.3. netieši draudi – persona redzēja, ka vardarbība tiek īstenota pret citiem;
- 2.3. atkarība no cilvēku tirgotājiem:
 - 2.3.1. ģimenes, radniecības, darba attiecības;
 - 2.3.2. materiālā atkarība, parādsaistības, persona atradās cilvēku tirgotāja apgādībā vai saņēma būtisku materiālu

palīdzību;

2.3.3. psiholoģiska vai emocionāla atkarība no cilvēku tirgotājiem;

2.4. viltus/maldināšana: personai apzināti sniegtas nepatiesas ziņas vai noklusēta informācija (piemēram, par ceļojuma mērķi, par piedāvātā darba patieso raksturu), kā rezultātā persona labprātīgi piekritusi piedāvājumam;

2.5. kontrole:

2.5.1. dzīves vai ekspluatācijas vietā persona tika uzraudzīta (apsargi, videonovērošanas kameras, suņi, slēgtas durvis), lai bēgšanu padarītu neiespējamu;

2.5.2. persona nebija sava brīvā laika noteicēja;

2.5.3. persona nevarēja brīvi kontaktēties ar saviem radniekiem un draugiem (zvanīt, rakstīt, citādi sazināties);

2.5.4. persona ārpus dzīves vietas varēja uzturēties tikai citu personu pavadībā;

2.6. izmantots personas bezpalīdzības stāvoklis: persona sava fiziskā vai psihiskā stāvokļa dēļ nav varējusi saprast pret viņu vērsto darbību raksturu un nozīmi vai tam pretoties;

2.7. izmantots personas ievainojamības stāvoklis:

2.7.1. psiholoģiskā ievainojamība – agrīna vardarbības pieredze bērnībā (t. sk. pamešana novārtā), psiholoģiskā trauma, pēkšņa krīze, zaudējums dzīvē, narkotiku, alkohola vai citu apreibinošu vielu atkarība, garīgās vai psihiskās veselības traucējumi, ģimenes locekļu un tuvu personu ietekme;

2.7.2. ekonomiskā ievainojamība – nabadzība, jo sevišķi ilgtermiņa, ilgtermiņa bezdarbs, galamērķa valsts valodas nezināšana sarunvalodas līmenī, mājokļa zaudēšana, atbildība par dzīvesbiedru vai bērniem u. c.;

2.7.3. sociālā ievainojamība – disfunkcionāla ģimene, atbalsta personu trūkums, atstumtība, izolācija, ierobežotas sociālās prasmes;

2.8. materiālu vai citu labumu solīšana, lai panāktu personas piekrišanu ekspluatācijai: naudas, preču, pakalpojumu vai citu mantisku vērtību apsolišana vai došana personai, no kuras cietusī persona ir atkarīga, vai solījums atbalstīt personas ģimeni vai tuviniekus u. c., lai panāktu personas ekspluatāciju.

3. Komisija noskaidro, vai ir bijusi personas ekspluatācija un vai ir bijis nolūks personu ekspluatēt:

3.1. iesaistīšana prostitūcijā vai cita veida seksuālā izmantošanā:

3.1.1. bija jāsniedz seksuāli pakalpojumi vai jāpiedalās pornogrāfiska rakstura materiālu izgatavošanā;

3.1.2. bija jānodarbojas ar citu personu iesaistīšanu prostitūcijā;

3.2. piespiešana veikt darbu, sniegt pakalpojumus vai izdarīt noziedzīgus nodarījumus:

3.2.1. persona bija nodarbināta pret pašas gribu;

3.2.2. persona pēc brīvas gribas nevarēja pamest nodarbošanos vai mainīt darbu;

3.2.3. bija jāveic noziedzīgi nodarījumi vienai vai grupā;

3.3. turēšana verdzībā, kalpībā vai citās tām līdzīgās nebrīves formās (parādu verdzība, dzimtbūšana vai personas cita veida piespiedu nodošana citas personas atkarībā):

3.3.1. persona bija parādā cilvēku tirgotājam vai ar viņu saistītām personām vai no viņas tika iekasēta daļa ienākumu (piemēram, par mājokli, par pārtiku, par transportu);

3.3.2. persona nevarēja brīvi rīkoties ar saviem ienākumiem;

3.3.3. personai pret pašas gribu vai nesamērīgā apjomā bija jāveic darbi vietā, kur viņa pastāvīgi tika turēta;

3.4. personas audu vai orgānu nelikumīga izņemšana.

4. Komisija noskaidro, vai ir papildu pazīmes, kas var norādīt uz cilvēku tirdzniecību, – personas fiziskais vai psiholoģiskais stāvoklis izvērtēšanas laikā norāda uz piedzīvoto vardarbību un ekspluatāciju:

4.1. sekas fiziskajai veselībai:

4.1.1. vardarbības rezultātā ir iestājusies invaliditāte vai ilgstoša darba nespēja;

4.1.2. personai uz ķermeņa ir redzamas pārliecinošas fiziskas slodzes vai fiziskas iedarbības sekas;

4.1.3. persona ziņo par intīmo orgānu traumām, seksuāli transmisīvām slimībām, HIV/AIDS, nevēlamu grūtniecību;

4.1.4. persona ziņo par neiroloģiskiem simptomiem – regulāras un neskaidra iemesla galvassāpes, slikta dūša, atmiņas un miega traucējumi, grūtības koncentrēties;

4.2. garīga rakstura traucējumi:

4.2.1. depresijas iezīmes, pazemināts garastāvoklis;

4.2.2. suicidālas domas, pašnāvības mēģinājumi;

4.2.3. pēctraumatiskā stresa sindroma pazīmes;

4.2.4. bailes, trauksme;

4.2.5. tieksme sevi ievainot, piemēram, ķermeņa daļu graizīšana;

4.2.6. psihiskās veselības traucējumi – psihozes, nervu sabrukums u. c.;

4.3. citas pazīmes:

4.3.1. notikusi piespiedu vai fiktīva laulība;

4.3.2. personai ir atņemti vai viltoti identifikācijas dokumenti;

4.3.3. persona ir ārzemnieks, kurš pārkāpis ieceļošanas vai uzturēšanās, vai nodarbinātības nosacījumus Latvijas Republikā;

4.3.4. persona turpina saņemt draudus.

Labklājības ministre *R. Petraviča*